

ta ut nominum sanctificationis su

ut in ore eorum omnia in unum

in unum in unum
quoniam alle

in unum
episcopi sunt omnes de

ov

Wahl im Abt

10

U. g. 17, 9

DISPUTATIO
De
CONFESSIOE;

Quam,

AUXILIANTE DEO T. O. MAX;

Authoritate & Decreto

Magnifici & Amplissimi Jctorum Ordinis
in Antiqua & Celeberrima
TUBINGENSIIUM UNIVERSITATE,

PRÆSIDE

WOLFGANG-ADAMO Lauterbach/

U. J. D. & Professore, h. t. Rectore
ac Decano,

Pro Honoribus & Privilegiis

DOCTORALIBUS

in utroq; Jure rite consequendis,

Ad Diem Aprilis,

Publico atq; solenni examini
submittit.

JOHANNES-BALTHASAR Kupferschmid/
Mœno-Francofurtensis.

Typis JOHANN: ALEXANDRI CELLI,

ANNO M. DC. LVI.

VIRIS
MAGNIFICIS, NOBILISSIMIS,
AMPLISSIMIS, CONSULTISSIMIS,
ac rerum usu Prudentissimis, Præstantissimis,

DNN.
PRÆTORI,
CONSULIBUS,
SCABINIS,
SYNDICIS,

Nec non cæteris

Inclytæ Reipublicæ Francofurti ad Mœnum
SENATORIBUS,
PATRIBVS PATRIÆ EMINENTISSIMIS.

Dominis Mæcenatibus, Patronis
Maximis, Venerandis,

Disputationem hanc Inauguralem,
juxtaq; se totum, obseruanter & humilime
Dedicat, Offert,

Johannes-Balthasar Kupferschmid.

P R Æ F A T I O.

*M*petrata ab Amplissimo Jctorum, in hac Illustri Academia, Ordine, disputandi licentia, cuius summos in utroque jure titulos petenti necessaria, ejusmodi materiam eligendam duxi, quæ in assidua forensi exercitatione sit celeberrima utilis ac maxime necessaria. Nam non immerito dubitatur, laudanda magis num sit industria, quam notanda curiositas eorum, qui minutissima quæq; antiquioris illius juris nimis anxie inquirunt, parum secum pensitantes, quid aliquando in foro usui (qui tamen vel unice respiciendus) futurum sit. Quemadmodum enim ii, qui plurimum comedunt, non melius valent, quam ii, qui sumunt necessaria; ita non qui plura, sed qui utilia tractant, studiis suis bene consuluisse æstimandi sunt. Utilitati igitur inservire cupiens, & in latifundio Juris circumspiciens, hanc, quam nunc propono, de CONFessione, materiam, utilitate, frequentia & necessitate nobilissimam deprehendi & elegi; de eaq; sequentes theses veritatis indaganda causa conscripsi; certo sperans si quædam, vel paulo plura, de hac difficili & intricata materia parum plana proposuero, & ejus sublimitatem sublimi stylo non exæquavero, me veniam impetraturum & benevolum lectorem hæc omnia non docendi, sed inquirendi gratia scripta esse recordaturum.

Ad rem ipsam itaque in Nomine Domini Nostri JESU CHRISTI progrediens, ordinem deseruisse non videbor, si hujus Exercitationis duas constituero partes, in prima Confessionem in genere, ejusdemq; causas breviter pro instituti ratione adumbraturus, in secunda vero præcipuas illius species separatim consideraturus.

P A R S I.
De Confessione in genere.

Thesis I.

Confessionis vocabulum in jure nostro, non una accipitur significatione. Interdum enim sumitur pro cautione & promissione; *l. 20. §. 1. de donat. l. 23. §. 2. C. ad Sctum Vellej. l. 25. §. f. de probat.* idq; Græcorum more, qui cautionem ὁμολογίαν vocant. *Cujac. in expos. Nov. 1.* Ut plurimum vero denotat assertionem in asserentis præjudicium factam; quæ defini potest, quod sit certa facti alicujus assertio in ipsius asserentis præjudicium facta. Alii hanc Confessionem definiunt per judicationem; *Cujac. in Parat. Cod. de Confes. arg. l. 1. ff. h. tit. & l. 56. de Re jud.* Alii per probationem: verum hæc potius ad confessionis effectum respiciunt, quam ut ejusdem naturam exprimant.

I I.

Præmissa definitione, paucis etiam ejusdem Divisiones attingam. Primò autem dividitur in veram, & quasi confessionem; & hoc exemplo contractuum, aliorumque negotiorum, quæ in jure nostro ita dividuntur. Vera est, quæ fit verbis, scriptura, vel aliis signis ad voluntatem declarandam idoneis. Quasi Confessio dicitur, quæ ex certo aliquo facto præsumitur, vel à lege intervenisse fingitur. Secundo ratione objecti dividitur in Civilem, & Criminalem. Tertio Civilis iterum fit vel in Jure, vel in Judicio, vel extra judicium. Quarto etiam Criminalis in Judicialem & Extrajudicialem subdividitur. Quinto dispescitur in Principalem & Incidentem. Sexto in Puram & Qualificatam. Septimo in Spontaneam & Extortam. Et à quibusdam Octavo in Obligatoriam & Liberatoriam. De quibus omnibus ac singulis infra in parte agam speciali pluribus.

II I.

Confessio vera, sive proprie ita dicta, dependet ab arbitrio confitentis; quod interdum per se & intrinsecus movet ipsa
Con-

Conscientia; quæ veluti præco Legis Naturæ, non tantum homini suggerit, quid in vita hac fieri, aut intermitti oporteat, quid justum aut injustum, honestum aut turpe sit; sed etiam ea, quæ jam facta sunt, mille testium instar in memoriam revocat, furdo verberere cædit, urit, urget, lancinat, donec aulæum tollat, & veritatem in lucem producat. An vero in foro poli excusatus habeatur, si quis neglectis & contemptis hisce conscientiæ stimulis, nihilominus factum penes se retineat nec illud confiteatur, forum nostrum excedere, & ad plurimum Reverendos Theologos pertinere videtur; quibus etiam ejusdem decisionem jure meritoq; relinquo. In judicio interrogatus omnino veritatem manifestare debet, ni velit amare mendacium, & ejusdem incurrere pœnam; de qua in *l. fin. ff. de R. V. N. 18. c. 10. l. 10. §. 1. ff. de fidejuss. vid. Ames. de jur. consc. l. 5. cap. 54. num. 45.*

IV.

Interdum accedunt inopinata & exterius moventia; pro-ut Divina Majestas frequentissime ludit circa sapientiam hominum, dum occasione rei etiam levissimæ opertissima mox reddit apertissima, clamq; peracta, palam in scenam profert. Parricidium Bessus quasi ab hirundine accusatus ipse prodidit pœnamq; luit: *Plutarch de sera Num. vind.* Noti sunt Ibyci grues, *Erasm. in Adag.* ubi plura. Innocentiam interfecti Symmachi & Boëtii, testatum est Theodoro Veronensi caput piscis, *Crantz. l. 3. Suec. cap. 19.* & in aliis quid quandoq; somnium, terræ motus, ecclipsis, canis, gallicinium, amor paternus, reverentia filialis, conjugalis affectio, & similia alia potuerint, passim historiarum monumenta tradunt. Denique huc pertinent etiam vis, metus, persuasio, veniæ promissio & id genus alia; item garrulitas & Trasonica jactantia, quæ etiam sæpissimè præter mentem dicentis ejusdem mentem omnibus aperit atq; patefacit, ut plurimum cum summa & extrema pernicie; etenim magnæ res ab eo sustineri non possunt, ut Curtius ait, cui tacere grave; quod tamen homini facilimum esse rerum natura voluit: *vid. c. sit rector. 1. dist. 43. Bald. in l. 1. C. de fund. & salt. rei dom. 11. 66.*

V.

Hæc autem vera Confessio fit i. verbis, ore nuncupatis; *l. 13. C.*

A 3

non

non num. pec. iisdemque ad factum aperiendum & demonstrandum idoneis & claris: Confessio siquidem, quæ non perspicua est & certa, sed dubia & obscura, pro non facta habetur. *Surd. decis. 291. num. 25. Hunn. Encyclop. jur. univers. p. 2. t. 16. c. 2. n. 12.* Hinc si interrogatus: *an sponsalia cum Seja contraxerit*, respondeat: opus-ne est interrogatione? *Ist es auch fragens werth?* non confessus censetur sponsalia. Sunt enim hæc verba adeo dubia & obscura, ut in sinistram partem & negative quoq; accipi queant. *Carpzov. Jurispr. Forens. part. 4. const. 20. def. 9. n. 5.* Paria autem sunt nihil, & obscure respondere. *l. 11. §. 7. de Interrog. Sebast. Quazzin. defens. 32. cap. 1. num. 2. & seqq.* ubi plura tradit de obscura confessione. Si tamen interrogatus: *an ex dimidia parte heres sit?* simpliciter respondeat: *heres sum;* ad interrogata respondere, & se ex dimidia parte heredem esse confiteri videtur. *l. 9. §. 5. ff. de interrog.* Interdum etiam verbum *credo* in iudicio pro pure affirmativo acceptatur. *Mascard. de probat. concl. 345. n. 18. 2. Literis d. l. 13. l. 26. depos. & passim.* quæ regulariter ab ipso confitente scribi vel subscribi debent; interdum tamen etiam ab alio scriptæ sufficiunt. 3. Etiam Nutu fieri potest Confessio, licet enim hæc nota animi motum non plane proderet videatur, ac in variis negotiis ad voluntatem declarandam non sufficiat: *l. 29. C. de testam.* quin tamen in plurimis Confessio quoq; nutu e. g. capite, oculis, digito, vel similiter facta, valeat & subsistat, nullus dubito. Expresse enim docet Modestinus Jctus, pleraq; solo nutu consistere. *l. 52. §. 10. de O. & A.* Quod etiam alii Jcti exemplis illustrent atq; confirmant, in *l. 93. §. 1. de A. vel O. H. l. 65. §. 3. ad Sctum Trebel. l. 21. de Leg. 3. l. 22. C. de Fideicom. l. 17. de Novat.* Et hoc modo necessario utuntur Muti literarum ignari. Reliqui vero, vel ex libero arbitrio, vel ob adversam valetudinem, pudorem, reverentiam aut alias ob causas.

VI.

Quasi Confessio à lege fingitur, vel ex facto, quod hic quoq; non factum continet, eliciter, *l. 4. §. 5. & l. 5. de his qui not. infam. l. 40. §. 1. de pact. l. fin. de Prævaricat. l. 10. C. ad L. Iul. de Adult. c. 4. x. de Præsumt. l. 9. l. 11. §. 4. 7. de Interrog. c. 2. de Confes. in 6.*

VII. In

VII.

In omni Confessione requiruntur Personæ habiles; quæ autem tales sint, facile intelligemus, si cognoverimus, quæ sint inhabiles. Quædam vero, quo minus confiteri possunt, natura, vel ipso facto impediuntur; ut sunt Infantes, qui dari non possunt. *l. 1. §. 2. ff. de adm. tut.* nec intelligunt, quid agitur, *l. 1. §. 13. de O. & A.* nullumque intellectum habent, *§. 9. l. de inutil. stipul.* & in iis, quæ intellectum; requirunt, non multum à furiosis distant, *d. §. 9.* Proinde nec cum tutoris autoritate, quid gestum sit, indicare & confiteri possunt. Infantia proximi, quamvis aliquem intellectum habere incipiant; quoad negotia tamen civilia, parum ab Infantibus distant. *d. §. 9.* ac nec scire, nec discernere possunt. *l. 9. de Acquir. hered.* imò quod vident plane ignorare dicuntur. *l. 1. C. de fals. monet.* unde nec hujusmodi ætatis confessiones recipiuntur; nisi tutoris accesserit autoritas: qua accedente ipso quidem jure subsistunt illorum Confessiones *l. 6. §. 5. h. t.* sed restitutione in integrum interdum eliduntur. *d. l. 6. §. 6. h. t.*

VIII.

Porro impediuntur Furiosi, qui mentis lumine carentes ignorantibus æquiparantur; *l. 17. §. 11. de Injur. l. 2. §. 4. de jure Cod.* nec certa illorum vox esse intelligitur, *l. 7. pr. C. ad Sctum Trebell.* atq; eo ipso ab omnibus actibus, in quibus scientia & iudicium adesse debet, arcentur & repelluntur. Quamvis autem furiosi in stricta significatione ita dicti, illi tantum dicantur, qui cum ferocia & horrenda actionum vehementia dementes sunt, & à mente captis distinguantur, *l. 15. ff. qui tut. vel cur. l. 2. ff. de Inoffic. test §. 1. l. de Curat. l. 13. 14. ff. de offic. Præsid.* hoc tamen in loco, sicuti & in *l. 7. §. 1. de Curat. furios. l. 32. §. 6. de usufr. legat. l. 2. C. de Curat. furios.* hoc vocabulum furiosi latius accipitur, ita ut etiam comprehendat mente captos; qui æque ac furiosi strictè accepti usu rationis destituuntur, & quod geritur, non intelligunt, eaque propter Confessione sibi præjudicare nequeunt. Si tamen furiosus dilucida habens intervalla, tempore induciarum aliquid de se assereret, non minus quam alii sanæ mentis homines sibi præjudicaret. *arg. l. 6. C. de Curat. furios.*

IX. Fu-

IX.

Furioso nemo similior nec proximior quam enormiter Ebrius usu rationis & gestorum carens, qui æque ac furiosus, quid loquitur, non intelligit. *vid. c. 5. distinct. 35. c. sane 15. q. 1. Gail. 2. Obs. 110. n. 24.* ac per consequens non magis quam furiosus sua confessione sibi præjudicat. Deniq; ad hunc ordinem pertinent Dormientes; qui etiam quoad intellectum furioso ac dementi comparantur, *c. 3. x. de Baptism.* ac mortuo similes esse dicuntur, secundum illud Virgilii:

Dulcis & alta quies, placideq; simillima morti:

Item:

Stulte quid est somnus gelida nisi mortis imago.

Hinc si dormiens proprio vel artificioso phantasie motu, aliquid enarraret, eo ipso nec sibi, nec aliis præjudicium faceret. *arg. ad. cc. c. un. de homic. c. 8. caus. 15. q. 1. Dd. ad l. 1. §. 3. de A. & A. Poss.*

X.

Aliæ Personæ prohibentur Lege; ut sunt Pupilli pubertati proximi; qui licet aliquem intellectum habeant, & doli capaces sint: attamen cum illorum iudicium sit imperfectum, idcirco sicuti in aliis sine tutoris autoritate suam conditionem deteriore facere nequeunt, ita nec confessio illorum, deficiente tutoris autoritate ipsis est nocitura, *arg. l. 6. §. 5. h. t.* Cæterum si tutoris autoritas interveniat, ipso jure quidem illorum Confessio subsistit, sed haud raro impetrata in integrum restitutione, ipsa vires suas amittit. *d. l. 6. §. 6.*

XI.

De Minore qui nondum XXV. ætatis annum implevit, simpliciter quidem dicitur, quod ipse confiteri possit, *l. 9. §. 2. de Minor.* atque à sua sententia restituatur, *l. 6. §. 6. h. t.* quæ restitutio confessionis validitatem præsupponit. Enim verò, an, hoc semper & ubiq; procedat & omnis omnino Minoris confessio valida sit, illud in *dd. ll.* non asseritur aut explicatur. Proinde ex aliis juris textibus & ipsa juris analogia hinc distinguendum erit: inter causas civiles & criminales. Civiles vel respiciunt Minoris patrimonium, ejusdemq; administrationem, vel ipsius personam citra bonorum respectum. In illis, quæ ad bonorum administrationem pertinent, rursus animad-

animadvertendum, an Minor curatorem habeat, an vero non. Minor curatorem habens, in hisce causis, sua confessione, sine curatoris consensu, conditionem suam deteriore facere non potest. *arg. l. 3. C. de in integr. restit.* Si vero nullum habet curatorem, jure civili distinguendum est inter judicialem, & extrajudicialem. confessionem: illa hoc in casu regulariter est nulla. *arg. l. 2. C. qui leg. pers. stand. in jud. §. 2. l. de curat. l. 54. pr. de re jud:* hæc vero ipso jure valida, sed restitutioni obnoxia. *arg. d. l. 3. C. de in integr. restit. junct. l. 6. §. 5. h. t.* In causis civilibus personam concernentibus etiam inter judiciales & extrajudiciales distinguendum videtur: illæ sine curatore jure subsistunt: *arg. l. 8. C. de nupt. l. 20. C. de ritu nupt.* ad has vero curatoris consensus necessarius censetur, *arg. l. 4. C. de auth. tut. l. 2. C. qui leg. pers. stand.* nisi causæ tales sint, in quibus Minor personam standi in judicio habet legitimam; quales sunt spirituales, & quæ ab iis dependent *c. 3. de jud. in 6. & ibi gloss.* Quod attinet causas criminales, jure Civili in hisce quoque Minor XXV. annis non potest stare in judicio, neque interrogari sine præsentia Curatoris; ne scilicet ex sua imperitia, vel juvenili calore, aliquid vel dicat, vel taceat, quod si esset prolatum, vel non expressum, prodesse ei poterat, & à deteriore calculo eum eripere, *l. 4. C. de auct. tut. Sebast. Guazzin. tract. de defens. Inquisit. def. 32. c. 32 n. 1. Menoch. de arbitr. jud. quest. lib. 2. cas. 268. n. 2. & seqq. Oldenkop. tit. 2. obs. Crim. 34 ubi n. 3. & seqq.* scribit, spontaneas Minorum confessiones in judicio criminali sine curatore factas, nullas esse; & Albericum de Rosat. sæpe Minorum Confessiones, etiam in tormentis factas ob curatoris defectum impugnasse, summumque Judicium Neapolitanum secundum hanc doctrinam judicasse: quod ipsum tamen nostris moribus non observatur, teste *Bened. Carpz. tr. Crim part. 3. quest. 118. num. 33. Guazzin. d. def. 32. num. 2* ubi etiam alios hujus consuetudinis testes producit, nimirum *Boër. Casson. Affl. et. Clar. Menoch. &c.* Et quamvis hoc tantum de facto, contra expressas legum sanctiones ita fieri & observari asserat *Oldenkop. d. obs. n. 2.* attamen, quod jure positivo introductum, illud quominus contraria tolli queat consuetudine, nihil obstare video. *l. 32 de LL. § pen. l. de Iur. N. G. & Civ. l. 35. de Reg. jur.* Cæterum si Minor, li-

B

cet

cet præfente curatore, adversarii dolo deceptus, vel iudicis per suafione inductus, aliquid confessus fit, etiam in criminalibus causis, prævia causæ cognitione, ipsi in integrum restitutionem concedendam esse, docet post multos à se allegatos *Menoch. d. cas. 268. num. 3. seqq. Guazzin. d. def. 32. c. 32. num. 6. seqq. Odd. de Restit. in integr. p. 2. q. 65. num. 13.* Extrajudicialis criminalis confessio à Minore facta ipso jure non videtur esse nulla, licet curator absens fuerit, nec consenserit; in quantum vero ipsi præjudicet, & quid illi tribuendum sit, prudentis iudicis erit æstimare.

XII.

Inter personas prohibitas aliquo modo etiam referendi sunt prodigi; qui in causis bonorum administrationem spectantibus, furioso comparantur, & quoad bona non magis quam pupilli & Minores sine tutore & curatore conditionem suam deteriore facere, ac sua confessione sibi præjudicare possunt: *l. 6. ff. de V. O. l. 3. C. de in integr. restit.* Cæterum si matrimonium, vel crimen confiteantur, etiam absente curatore sibi omnino præjudicant. Nam comparatio inter furiosum & prodigum, procedit tantum quoad bonorum administrationem; & hujus tantum respectu prodigus furiosum exitum facere dicitur. *l. 1. de curat. fur. l. 12. §. ult. de tut. & curat.* In causis vero matrimonialibus, & criminalibus illa comparatio non habet locum; sed prodigus æque ac alii sua confessione sibi præjudicant, adeo ut ipsi nec à quæstionibus liberi sint. *Carpz. tr. Crim. p. 3. q. 118. n. 27.*

XIII.

Jure Civili quoad hanc confessionis materiam inter masculos & feminas nulla est differentia, & Feminarum confessiones in, & extra iudicium factæ, æque ac Masculorum, suum operantur effectum. At nostris moribus Feminae multis in locis, multisque in casibus juxta ac Minores curatore indigent, præsertim in judiciis. vid. *Carpz. Jur. For. p. 2. c. 14. d. 17. num. 3. & in tract. de jur. Fœmin. Decad. 3. & 9. pos. 2.* In Matrimonialibus tamen, sicuti etiam in criminalibus, illis quoque in locis, in quibus prædicta observantur, Feminae sine Curatore personam habent standi in iudicio legitimam *Carpz. Jur. Consist. l. 3. d. 31. n. 6, & seqq. & in tr. Crim. p. 3. q. 105. n. 58. & seqq.*

Reliquæ

XIV.

Reliquæ personæ, quæ nec impediuntur, nec prohibentur, cujuscunq; sint conditionis, valide confiteri possunt; tam patres, quam filii familias; *arg. l. 39. de O. & A.* Plebei & Nobiles; Subditi & Imperantes, Actores & Rei. De Procuratoris & Advocati, Tutoris & Curatoris, aliorumq; Administratorum confessione, an, & in quantum valeat, ac Domino præjudicet, infra aliquid dicam.

XV.

Objectum Confessionis constituunt ea, quæ facti sunt, & quidem præteriti, vel præsentis, modo naturam ac jus recipiant. Ut itaq; confessio valida sit, ratione Objecti primo requiritur, ut illud, quod quis confessus est, facti sit. *Tib. Decian. vol. 3. consil. 3. n. 88.* Nam in illis, quæ juris sunt, confessio neque prodest, neque obest confitenti. *arg. l. 37. ff. de aur. & arg. leg. Tiber. Decian. vol. 1. consil. 33. n. 69. & vol. 3. cons. 8. n. 85. Hunn. Encyclop. jur. part. 2. tit. 16. cap. 2. n. 13. Guazzin. d. def. 32. c. 18. n. 1. 2. Petr. Surd. vol. 1. consil. 403. n. 77.* Jus enim per se certum est; *l. 2. de Ignor. jur. & fact.* illudque Judex ipse scire, & non à litigantibus discere debet; secundum vulgatum illud in Curia Gallia celebratum: *venite ad factum, Curia novit jus*: Unde etiam Aristoteles *1. Rhetor. 1. Illorum, qui litigant, est, demonstrare tantum rem ita se habere, vel non; utrum verò justum vel injustum, ipsum judicem oportet cognoscere, atq; nullatenus à controvvertentibus addiscere.* Hinc si aliquid, quod juris est à partibus fuerit omissum, judex illud supplere debet. *l. 1. C. ut quæ desunt Advoc. part. jud. suppl.* Licet itaque debitor in instrumento expresse dixerit, centesimas usuras regulariter omni jure licitas esse; easdemque creditori suo promiserit: hæc tamen Confessio juris nihil nocet confitenti debitori; nec impedit, quo minus ipse creditori centesimas usuras exigenti usurariae pravitatis exceptionem opponere, & à Judice ab illarum præstatione absolvi possit. Juris enim quæstio nec in partium, nec in Judicis est arbitrio; adeò ut si Judex secundum hanc confessionem pronunciaret, & centesimas usuras regulariter licitas esse judicaret, ejus sententia ipso jure non subsisteret, nullasque vires haberet. *l. 1. §. 2. ff. quæ sent. sine appell. l. 2. C. quando provoc. non est necess.*

XVI.

Facti autem vocabulum, uti in multis aliis locis, ita & hic etiam non facta comprehendit. Quamvis enim negationis per rerum naturam nulla dicatur esse probatio, *l. 10. C. de non num. pec. l. 23. C. de probat.* quin tamen simplicis quoque negationis confessio valida sit, nullum est dubium: v. c. si quis fateatur se nihil Titio credidisse, litem non denunciaffe, debitum non solviffe, &c. sibi omninò præjudicat.

XVII.

SECUNDO requiritur ratione objecti, ut confessio fiat de præteritis, vel præsentibus, non verò de futuris. Futura promittimus, speramus, aut metuimus; præterita autem & præsentia confitemur. *l. 4. ibi confessus est servum occidisse. l. 5. ibi qui stichum se debere confessus est. l. 6. §. 2. l. 7. h. t. l. 23. §. fin. ff. ad L. Aquil.* Hinc si quis asserat, se die Calend. Octobris testamentum facturum, decem Titio donaturum, à Cajo domum empturum, homicidium commissurum, hoc ipso quidem explicat de futuro animum, qui nunc est, & eatenus hæc assertio præsentis voluntatis confessio dici potest; verum ratione ipsius facti futuri non est Confessio, nihilque sibi præjudicat, nec ab illo consilio recedere prohibetur. vid. *Grot. l. 2. de Jur. B. & P. cap. 11. num. 2.*

XVIII.

TERTIUM objecti requisitum est, ut illud, quod quis confitetur naturam ac jus recipiat; *l. 14. §. f. de Interrog.* hoc est, ut natura possibile sit, & jure subsistere possit. Unde si quis fateatur, filium suum esse, qui ætate major; aut Tubingæ dicat, se heri Lipsiæ pro Titio fidejussisse; vel affirmet, se hereditatem aditam iterum repudiaffe; se nutu stipulanti promisisse; se fundum vendidisse, pretium vero nondum determinasse, &c. ipso jure nullæ sunt hæc confessiones; quia illa natura sunt impossibilia, hæc vero jus non recipiunt, *l. 1. §. 2. de V. O. l. 4. C. de repud. hered. l. 88. de hered. inst. l. 2. §. 1. de contrab. empt. l. 9. C. eod.* & utraque notorie falsa sunt. Confessio autem contra evidentiam facti nec probat, nec præjudicat confidenti *Tib. Decian. vol. 3. conf. 104. n. 26.* etsi in judicio facta fuerit, vel juramentum accesserit; cum juramentum tum demum valeat, & aliquid

aliquid operetur, si tres comites habeat, Veritatem, Judicium & Justitiam. *cap. 26. x. de jurejur.* Huc referunt Dd. etiam Confessionem non subditi, qui crimen læsæ Majestatis commisisse asserit. *ICTI Argent. vol. 2. conf. 71. n. 94.*

XIX.

Confessionis ratio Formalis, qua ab aliis assertionibus distinguitur, in eo consistit, quod in asserentis præjudicium tendat. *l. fin. C. de accus. ibi de se confessos:* verbi gratia, si quis affirmet, se mutuum pecuniam, commodatum, depositum &c. accepisse, debitum recepisse, se homicidium, adulterium, furtum perpetrasse, confiteri dicitur. Verum si aliquid in sui favorem & commodum pronunciet, dicens, se Titio centum credidisse, Cajo debitum restituisse &c. non confiteri, sed testimonium in propria causa proferre censetur, quod nihil plane operatur. *l. 10. ff. l. 10. C. de testib. Nov. 48. cap. 1. §. 1. ibi: eo quod nostris declaratum est legibus, quacunq; quilibet pro se dixerit, aut scripserit, hæc nihil ei prodesse, neq; creditoribus præjudicare.* Fieri tamen potest, ut una eademque assertio diverso respectu confessio & testimonium recte dicatur: e. g. si quis dicat, se fundum Cornelianum possidere; hæc assertio si fiat à Reo in petitorio, confessio est; tendit enim in asserentis præjudicium, ut nimirum petitorio conveniri possit, & Actor ratione possessionis liberetur ab onere probationis, Reoque fides contra se habeatur. *l. 11. §. 1. de Interrog.* Cæterum in possessorio retinendæ possessionis e. gr. in interdicto utrubi vel uti possidetis, hæc assertio non confessio, sed testimonium esset in propria causa, cui nulla fides habetur. *dd. ll. & l. 7. C. de probat.* Sic etiam directa pignoratitia actione conventus, si rem, quæ repetitur, se pignori accepisse concedit, fatetur; si vero hypothecaria agens idem asserat, non fateri, sed testimonium in propria causa proferre dicitur.

XX.

Finis Confessionis in genere est veritas, quam Confitentes sua Confessione in lucem producant, illamque quantum in ipsis est, adjuvant.

XXI.

Effectus est præjudicium Confitentis, ita ut Confessio interdum habeat vim sententiæ, & confessus judicatus videatur; interdum vero vim probationis, & contra confitentem fidem faciat, & quidem

pro diversitate specierum diversam; de quibus in sequenti parte speciali pluribus. In favorem Confitentis Confessio nihil operatur. *d. l. 7. C. de prob. l. 10. ff. & l. 10. C. de testibus. Nov. 48 c. 1. §. 1.* Unde si quis actum sine certa aliqua qualitate expedire non possit, licet assereret, qualitatem illam, quæ ei disponendi facultatem tribuit, intervenisse, tamen huic assertioni, non creditur, *arg. l. 37. §. 6. de Leg. 3. Hart. Pistor. lib. 1. q. 37. n. 31. Carpz. I. F. p. 2. c. 44. d. 10. in fine.*

XXII.

Nec Tertio præjudicat confessio. *l. 28. ff. ad Sct. Vell. l. 48. pr. Mand. l. 3. §. 1. de Sct. Silan. d. l. 7. C. de prob. Hunn. Encyclop. jur. univers. p. 2. t. 16. c. 6. n. 1. Vult. vol. 2. Conf. Marpurg. 30. num. 150.* Unde confessio dotis acceptæ à marito facta, licet contra maritum probet, ejus tamen creditoribus non præjudicat, sed ipsi exceptionem non numeratæ dotis, uxori in concursu opponere non prohibentur. *vid. Gail. 2. Obs. 81. num. 1. seqq. Carpzov. I. F. p. 1. const. 28. def. 73. Berlich. part. 1. concl. Pract. 65. n. 45. & seqq.* Sic si uxor se ex adulterio concepisse fateatur, filio tamen hac sua confessione nihil præjudicat: sed maritus, hac uxoris confessione non obstante, filium tanquam suum agnoscere tenetur. Lex enim quem maritum esse videt, eundem & patrem esse præsumit & credit; *l. 5. ff. de in jus voc. etiamsi adulter intervenerit.* Nam in dubio interpretatio in meliorem facienda est partem; & honestum magis, quam inhonestum præsumendum; *Gail. 2. obs. 97. n. 7.* nec contrariæ matris confessioni, licet jurata fuerit, in præjudicium filii quicquam credendum. *l. 11. §. 9. ff. ad L. Iul. de Adult. l. 29. §. 1. de probat. Petr. Greg. Tholos. Syntagm. jur. univers. lib. 48. c. 10. num. 8. Philipp. Dec. cons. 657. per tot. Andr. Gail. d. obs. n. 8.* ubi hanc sententiam dicit Communem, simulq; refert, Cynum, Regem quendam stultitiæ arguere, quod ad matris confessionem, ac si ipse ex adulterio natus esset, abdicaverit se Regno.

XXIII.

Atq; hæc omnia etiam procedunt, licet Confessio facta sit in mortis articulo. *d. l. 3. §. 1. de Sct. Silan.* unde si Judex moribundus falsus sit, se iniquam partibus tulisse sententiam, hoc ipso tamen sententia & res judicata non redditur nulla. *Bachov. ad Treutl. vol. 2. disput. 23. th. 5. lit. d. per l. 12. §. 3. de bon libert.* Quamvis enim supremæ morientis voces magnum pondus habeant; nemoq; moriens salutis

salutis æternæ immemor esse præsumatur. *l. fin. C. ad L. Iul. Repet. l. 26. C. de nupt.* tertio tamen præjudicare vel in fraudem legis aliquid operari nequeunt, *Polidor. Ripa tr. de act. in mort. artic. cap. 28. num. 18. & c. 29. n. 2. Mascard. de prob. concl. 1080. n. 5. Surd. decis. 135. num. 14. & cons. 382. num. 62.*

XXIV.

Præterea quæ hætenus de præiudicio Tertii dicta sunt, non tantum in civilibus, sed etiam, & quidem maxime in criminalibus locum habent; in quibus veteris juris autoritas de se confessos, ne interrogari quidem de aliorum conscientia finit. Nemo igitur de proprio crimine confitentem super conscientia scrutetur aliena, inquit Imperatores *in l. f. in fine C. de Accusat.* Et Clemens III. Pontifex, cum secundum utriusque juris statuta, inquit, de se confessi super aliorum conscientis interrogari non debent, & de reatu proprio confitentis periculosa confessio, non est adversus quemlibet admittenda. *cap. 1. x. de confess. Mascard. de Prob. conclus. 386.* Licet itaque Titius fateatur se cum Seja adulterium vel stuprum commisisse, hæc tamen sola Titii confessio deficientibus aliis probationibus & indiciis Sejæ non præjudicat, *arg. l. 17. §. 6. de Adult. dl. f. C. de Accus. Carpz. tr. Crim. p. 3. q. 22. n. 77. & seqq.* adeò ut nec juramentum purgationis Sejæ deferri, (non obstante *c. 5. x. de Adult.*) multoque minus ipsa torturæ subjici; sed Titius propterea injuriarum & ad recantationem conveniri possit. *Carpz. dl. & q. 96. n. 42. & seqq. & in Iur. For. p. 4. c. 45. d. 3. & seqq.*

XXV.

An vero Administratores & aliorum vices gerentes Confessione sua negotiorum dominis, & principalibus suis præjudicent, de eo non omnium, nec de omnibus eadem est sententia. De Tutoribus & Curatoribus negative respondet Ulpianus *in l. 6. §. 4. ibi: sed an & ipsos tutores vel curatores fateri sufficit, videamus, & non puto sufficere, ff. h. t.* quem tamen §. communiter Dd. specialiter accipiunt, & restringunt ad voluntariam absque juris necessitate in jure coram Prætoribus factam. Caterum si tutor vel curator, in judicio ex juris necessitate respondens quid fateatur, etiam pupillo & minori, quos ipse repræsentat, præjudicat & nocet. *Gilhaus.*

haus. in arb. jud. cap. 6. part. 1. §. 115. Hunn. Encyclop. jur. univ. p. 2. t. 16. c. 6. num. 9. Zas. ad dl. 6. §. 4. Perez in Cod. h. t. n. 11. XXVI.

In Procuratore distinguendum est, an speciale habeat mandatum ad confitendum, an vero non. Priori in casu quin mandanti præjudicet, nullum est dubium. *l. 20. pr. ver. Idem est in eo ff. de Interrog. l. 1. l. f. C. de errore advocat. Hunn. d. c. 6. num. 4. Zas. ad d. l. 6. §. 4. h. t. num. 3.* Speciale autem mandatum etiam adesse censetur, si confessio Procuratoris facta sit præsentem, & non contradicente domino. *arg. l. 6. l. 18. ff. Mandati. l. 1. l. f. C. d. error Advocat. Hunn. d. c. 6. num. 7. Zas. d. l. 6. num. 4.* In Posteriori casu Procurator sua sponte Confessus domino non præjudicat; *d. l. 6. §. 4. h. t.* si vero à Judice jussus responderit, & adversarii intentionem confessus fuerit, domino omnino nocet *arg. l. 39. pr. de Procur. Zas. d. l. num. 4.* Advocati Confessio clienti non affert præjudicium, nisi facta sit ipso mandante vel ratificante, *arg. d. l. 1. l. 3. C. de error. advoc. Hunn. d. c. 6. num. 8. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 1. cap. 3. num. 8. & seqq.* Quoad Successores distinguendum inter universales & singulares. Universalibus v. g. heredibus & bonorum possessoribus, confessio defuncti omnino præjudicat *arg. N. 48. in præf. l. 11. de divers. & temp. præscript. Anton. Faber in Cod. lib. 4. tit. 14. def. 17. Cravett. part. 1. consil. 125. num. 2.* In singulari, v. g. donatario, venditore, cessionario, distinguunt Dd. an confessio facta fuerit ante illam singularem successionem, an vero post illam; priori in casu, confessione antecessoris etiam singulari successoris præjudicium fieri tradunt, secus vero in posteriori. *Hunn. d. c. 6. num. 2. 3. 13. 14. Surd. decis. 218. num. 6. Gratianus tom. 4. discept. forens. c. 662. numer. 8. Severinus Olivar. part. 1. dec. 872. num. 1.*

PARS SECUNDA.

Thesis XXVII.

Absoluto tractatu generali, veniamus ad specialem, præcipuas confessionis species, earumque effectum consideraturi. Sicuti autem Imperator noster semper veras & proprie dictas species præmittit,

mittit, & impropriis ultimum locum assignat, uti videre est in *pr. l. de Leg. patr. tut. t. t. l. de Leg. par. tut. §. 2. l. de usufr. §. 44. t. de Rer. divis. pr. l. Quibus non est perm. fac. test. §. f. l. de mil. test. §. 1. l. de pup. subst. pr. l. de obl. qua ex quasi contr. pr. l. de obl. qua ex quasi delict. §. 7. l. de Act. l. 70. de R. V. l. fin. ff si quid in fraud. patr.* Ita & hic quoque primùm veram proponam Confessionem, & post illam etiam quasi Confessionem, ejusdemq; effectus perstringam.

XXVIII.

Vera Confessio quid sit, jam supra delibavimus. Quo ad ejus effectum videndum, an in causis civilibus, in quibus scilicet agitur ad privatum Actoris interesse, facta sit; an in criminalibus. In Civilibus iterum distinguendum: an in Jure, an in Judicio, an extra Judicium intervenerit. In Jure facta dicitur, quæ facta est coram Prætorum summariter causam cognoscen- te. Licet enim olim Prætores & Magistratus ipsi, propter negotiorum multitudinem, & occupationum aliarum molem, regulariter & ordi- nariè non judicabant, & causas controversas sua sententia determina- bant: ipsi tamen de omni causa adeundi erant, ut causa summariter cognita, actori potestatem agendi concederent, & Judicem consti- tuerent, secundum formulam illam judicaturum. Et quæcunque co- ram Prætorum ita peragebantur in jure facta dicebantur. *Vultej. tr. de Jud. l. 3. c. 1. n. 4. & seqq.*

XXIX.

Ut autem hæc in Jure facta confessio suum operetur effectum, primo requiritur, ut facta sit coram Magistratu competente. Sicut enim sententia ab incompetente Judice lata, est ipso jure nulla. *t. t. c. si à non compet. judic.* ita etiam confessio coram incompetente Magistratu facta, non censetur in Jure facta, sed tantum pro extra- judiciali habetur. *Hunn Encyclop. jur. univ. p. 2. t. 16. cap. 2. num. 22.* Hinc Clericus coram Judice seculari confessus, non habetur pro ju- dicato, nec ex illa Confessione condemnatur. *c. 4. x. de judic.* Idem dicendum, si studiosus ad Magistratum oppidanum citatus aliquid coram ipso confiteatur. *Perez. C. h. t. n. 5.* Nec refert, sive judex sit in competens ratione potestatis, sive ratione subjectionis Rei. *Lanfranc. in cap. quoniam. verb. confess. n. 14. de prebat.* Illud hic quæritur, an

C

Judex

Judex necessario ad bancum sive tribunal sedere debeat? Quod communiter Dd. affirmant, per l. 4. §. 8. de Damno infecto. l. 4. C. de Rep. vel abst. her. l. 6. C. de Sent. d. c. 4. x. de jud. ibiq³ Coler. num. 42. 49. Hunn. d. l. c. 2. num. 2. Hahn. ad Wesenb. π. h. t. n. 1. Reformat. Francofurt. p. 1. tit. 29. pr. Unde etiam Actuarii semper annotare, & actis publicis inscribere solent, & debent, quo præsente hoc vel illud factum sit, docente. Zas. ad l. 6. §. 3. ff. h. t. n. 1.

XXX.

Secundo requiritur Adversarii præsentia, l. 6. §. 3. h. t. denuo ad exemplum judicati. l. 47. de Re jud. Præsens autem & ille dicitur, qui per alios comparet, ita ut sufficiat procuratorem, tutorem, vel curatorem præsentem esse. d. l. 6. §. 3. Interdum etiam Magistratum, vel Secretarium, ejusdem vices sustinere, & Confessionem acceptare posse, ita ut accedente partis adversæ ratihabitione, ipsa subsistat & valida sit, docet. Perez. h. t. & Dn. Hahn. d. l. p. 539. arg. l. 1. §. 15. de Magistr. conven. vid. Zas. d. l. n. 2. & 3. Quidam etiam acceptationem partis hic necessariam esse contendunt; sed contrarium, solam scilicet adversarii præsentiam sufficere, qui tacite acceptare videtur alterius confessionem, verius esse existimo cum Sichard. ad l. 4. C. de pact. & Vmm. d. l. n. 28. per d. l. 6. §. 3. h. t. confer. Myns. cent. 4. obs. 51. Mascard. de probat. concl. 347. Denique requiritur Tertio, ut certam rem vel summam contineat confessio. l. 6. pr. h. t. arg. l. 11. §. 7. de Interrog. §. 32. l. de Act. & t. r. C. sent. qua sine cert. quant. Hinc ambigua proferens urgeri potest, ut certum definiat; Col. lur. Arg. h. t. th. 5. & 7. Perez. d. l. n. 8.

XXXI.

Effectus hujus Confessionis in jure factæ in eo consistit, quod non tantum vim probationis, sed simpliciter facta etiam vim sententiæ & rei judicatæ habeat, secundum vulgatum juris nostri regulam: Confessus in jure habetur pro judicato, & sua quodammodo sententia videtur damnatus: l. 1. l. 6. pr. §. 2. & t. r. de confess. l. 1. C. h. tit. l. 56. de Re jud. adeò, ut ulteriori cognitione & condemnatione opus non sit. Nam Prætores, cognita causæ justitia, constituebant Judices pedaneos, ut ipsi de causæ veritate cognoscerent, & ea cognita, sua sententia, secundum formulam præscriptam, causam

causam illam controversam determinarent. At vero si in jus, hoc est, ad Prætores juris experiundi causa, vocatus, absolute negotium ab adversario propositum confitetur, nulla ulterior de ejus veritate necessaria est cognitio & declaratio; quippe quæ ex propria rei confessione abunde constat, ita ut de ea ulterius quærere, plane supervacaneum sit, ipseque confessus suam sententiam infirmare non possit. *l. 29. §. 1. de donat. fac. l. 11. §. 1. de Interrog. l. 13. C. de non num. pec.* Unde etiam dicitur, in talem confessum nullas esse judicantis partes, *l. 25. §. f. ff. ad L. Aquil.* & ipsam confessionem paratam habere executionem, æque ac rem judicatam. *Matth. Coler. de Process. Execut. p. 3. c. 2. n. 26. Petr. Surd. decis. 309. n. 15. Hunn. d. l. p. 2. t. 16. cap. 3. n. 6.* Hinc confessio perinde ac judicatio statim dies solutionis assignatur, *l. unic. C. h. t. l. 6. §. f. ff. h. t. l. 21. de jud. l. 71. §. 2. de Leg. 1.* & quidem trigessimus, secundum Legem XII. tabul; cujus verba refert Gellius *lib. 15. cap. 13. & lib. 20. c. 1. ibi: æris confessi, rebus jure judicatis triginta dies justi sunt.* & rationem explicat, Bachov. *ad Treutl. vol. 2. disp. 23. th. 5. lit. c.* Postea hoc tempus triginta dierum in duos menses, *l. unic. C. Theodos. de usur. rei jud.* à Justiniano vero Imperatore in quadrimestre. *l. 2. C. de usur. rei jud.* ac consuetudine varie mutatum est. *Coler. d. l. p. 3. c. 6. n. 7. Rittershus. ad LL. XII. tab. clas. 3. c. 11. vide Reformat. Francofurt. part. 1. tit. 29. §. 1. ibi: Vnd soll demnach dem Beklagten / wann es eine Schuld belanget / auff seine Bekantnuß zimliche Zeit vnd Frist / zu Bezahlung gegeben vnd angesetzt werden: nach Gelegenheit vnd Willkühr der Schöpffen / re. Würtemb. Landr. p. 1. tit. 33. pr.* Hoc autem temporis spacium, ad illos tantum casus pertinet, quibus confessi vel condemnati quantitatem solvere & præstare tenentur. Cæterum si quis se adversario certam speciem, quam apud se habet, debere confessus sit, eidem, qui facile restituere potest, quatuor menses concedere absurdum esset. *Bach. ad Treutl. v. 2. d. 11. th. 5. lit. C.*

XXII.

Sicuti autem adversus judicatos actio judicati, qua post legitimum tempus elapsum reus iterum in judicium vocatur, conceditur: ita etiam adversus in jure confessos, ad exemplum & similitudinem judicati, actio æris confessi, sive Confessoria conceditur. *l. 23. §. fin. l. 25. §. 1. ff. ad L. Aquil.* Veteres enim Romani omnia ordine, ut quam

maxime violentia abesset, fieri voluerunt; præsertim cum dubitari possit, an confessus sit reus; & insuper in causa executionis exceptiones variæ opponi queant; simulq; novæ accedant præstationes, quæ ad iudicatione opus habeant. *arg. l. f. C. de usur. rei jud.*

XXXIII.

Hæc vero Actio, quæ in hunc confessum datur, in iure vocatur Confessoria, *l. 23. §. f. l. 25. §. 1. ff. ad L. Aquil. & à Dd. actio æris confessi, confessi, ex confesso, C. I. A. b. tit. th. 7. n. 3.* nihilq; est aliud, quam Actio personalis, quæ datur adversus in iure confessum, ad consequendum id, quod ex facto confesso, adversario debetur. De hac actione primo dicitur quod sit Actio, per *d. l. 23. §. fin. l. 25. §. 1. ff. ad L. Aquil.* Sunt quidem, qui hanc actionem non veram & distinctam actionem, sed tantum aliarum actionum adjectitiam qualitatem esse existimant: verum quamvis hæc actio cum aliis, ex facto confesso aliàs competentibus actionibus in quibusdam conveniat, & earum naturam sequatur; ipsam tamen separatam, & à prioribus distinctam ac plane novam esse actionem, verius videtur. Cum revera actor in hac actione, novam petendi causam adducat & novo nitatur fundamento; quod etiam agnoscit. *Bachov. in tr. de Action. disp. 8. th. 4. p. 103.* dicens: *Ex exemplo actionis de confesso, quæ itidem omninò nova esse videtur. Vm. de proc. disp. 13. th. 11. n. 51. ibi: ut propterea vel actione confessoria. vel pristina agere queat:* quibus verbis ipse quoque hanc à pristina distinguit actione.

XXXIV.

Secunde dicitur quod hæc Confessoria actio sit personalis; ex quo satis apparet, per confessoriam actionem, hic non intelligi illam servitutum vindicationem; quæ citra omnem controversiam Realis est. *§. 2. l. de Act.* Hanc autem actionem personalem esse, exinde liquet, quod actor illam intendens, sese fundet non in iure in re constituto, sed potius in facto & confessione adversarii. Unde etiam dicitur in *l. 4. b. tit. confessum ex confesso teneri;* nihilque aliud in hac actione quæritur, quam an reus confessus sit, nec ne, *l. 56. de Re jud.* Eo ipso enim, dum quis simpliciter adversarii intentionem coràm Prætorè concedit, & confitetur; satis aperte omni contentioni renunciare, & adversario satisfactionem promittere videtur; ac propte-

propterea etiam in ipsum hæc actio conceditur. Cui accedit comparatio hujus actionis cum actione judicati, & ex jurejurando, *l. 56. de Re jud.* quæ sine controversia sunt personales. §. 11. *I. de Action.* *Bach. tr. de Oct. disp. 8. th. 4. p. 103.* Et quamvis scrupulum hic moveat textus. *in l. 6. §. 2. de confess.* ex quo patet, quod etiam ille, qui rem adversarii vindicantis esse fatetur, pro judicato habeatur: breviter tamen dicendum; hoc quoque in casu à confessio rem illam peti principaliter non jure domini, sed ex Confessione in jure facta, quæ est causa, in qua actor hujus actionis intentionem fundat. Unde etiam hæc actio tantum datur contra confessum, non vero contra tertium possessorem, *arg. l. 9. §. f. l. 10 ff. de jurejur. junct. l. 56. de Re jud.* Quoad reliquas hujus actionis qualitates, etiam notandum, quod ipsa ratione objecti sit rei persecutoria, licet prior sit pœnalis; *arg. l. 6. §. fin. de Re jud.* ratione præscriptionis, perpetua: *arg. dl. 6. §. f.* ratione formæ accidentalis, stricti juris: *arg. §. 28. l. de Act.* & uti pleræque aliæ, ita & hæc confessoria dividitur, in directam & utilem *l. 23. §. f. l. 25. §. 1. ad L. Aquil.*

XXXV.

Causa efficiens remota est jus civile. Cum enim confessi in LL. XII. Tab. judicatis comparentur; *Rittersbus. in LL. XII. Tab. cl. 3. c. 11.* & postea adversus judicatos specialis actio fuerit concessa; ad ejus exemplum & similitudinem, etiam hæc confessoria, contra in jure confessos est introducta. Quo autem tempore hoc factum, & quis ejusdem sit author, de eo certi nihil invenire potui. Causa proxima est confessio in jure facta, qua reus actoris intentionem absolute concessit, & veram pronuncia- vit, ac eo ipso sese quodammodo sua sententia condemnavit, *l. 1. b. t.* simulque satisfactionem promisit, vel promisisse videtur. Illud nihil refert, sive hæc confessio facta sit de actione Personali, sive de Reali; in Petitorio, sive in Possessorio Judicio; *l. 6. §. 2. b. t.* modo quis tale factum confessus sit, ex quo alias quoque, si verum, efficax datur actio. Rationem, propter quam hæc actio videatur inventa, supra indicavi, quod nimirum Veteres Romani omnia ordine fieri, & violentiam omnino abesse, voluerint. *Legibus XII. Tab.* si confessus triginta illos dies solutioni assignatos,

sine solutione elabi patiebatur; adversarius confessum privata auctoritate capere, sive prehendere, ac in jus ducere poterat; ubi si non ipse solvebat, vel vindex pro eo interveniens ipsum, facta ex-
promissione, vel solutione, non liberabat, eundemque tanquam fer-
vum sibi à Pratore addictum adversarius secum domum ducebat, &
vinctum seu nexum retinebat; *Rittersh. d. l. p. m. 196. & seqq.*
Quod tamen sequentibus temporibus mutatum est. *vid. Ritters-
hus. d. l.*

XXXVI.

Datur hæc actio confessoria adversario, cujus intentionem
Reus in jure absolute confessus est, ejusque successoribus. Ad-
versus confessum, ejusdemque heredes; *arg. l. 6. §. f. de Re jud. non
non vero contra tertium. arg. l. 9. §. f. de jurejur. & per ea, qua supra
in parte generali dicta sunt. vid. l. 25. §. 1. ad L. Aquil.*

XXXVII.

Objectam hujus actionis est illud ipsum, quod ex causa con-
fessa alias esset præstandum; Cui accedit centesimarum usurarum,
aliarumque accessionum præstatio. *arg. l. 1. C. de usur. rei jud. l. pen.
depos. l. 1. §. 2. de usur. l. 7. C. de Except. rei jud.* Instituitur autem
hæc actio, non principalis quæstionis cognoscendæ & judicandæ
gratia, sed potius, ubi æstimatione opus est, rei æstimandæ & præ-
standæ causa. *l. 25. §. 1. ad L. Aquil. l. 7. pr. ibi, arbiter ad restitu-
endum datus, h. t. l. 56. ff. de Re jud.* Atque hac ratione etiam in hunc
confessum fertur sententia, ipseque ad æstimationem, & rei resti-
tutionem condemnatur. *C. I. A. d. th. 7. num. 4. & 10. observato
processu pene executivo, Bach. tr. de Act. disp. 8. th. 4. p. 103. &
ordine in l. 15. de Rejudicat. præscripto.*

XXXVIII.

Licet autem Reus hac Confessoria actione conventus regula-
riter absolvi haud possit; etiamsi falso confessus sit: *l. 4. h. t. l.
23. §. f. ad L. Aquil.* dantur tamen certæ causæ, propter quas etiam
in jure confessus, vel in integrum restituitur, vel absolvitur; idque
vel à Pratore, vel ab arbitro dato: *l. 7. h. t. ut est minoris ætas, l. 6.
§. 5. h. t. error, l. 2. h. t. contrarietas naturæ & juris, l. 13. pr. &
seq. l. 14. §. 1. de interr.* absentia adversarii, *l. 6. §. 3. h. t. præscri-
ptio triginta annorum &c.* De Appellatione quæritur, an illa in
hac

hac actione locum habeat? Quod regulariter negandum. Appellatio enim introducta est ad emendandam sententiæ iniquitatem, *l. 17. ff. de Minor.* In jure autem confessus sua sententia quodammodo videtur condemnatus; *l. 1. b. t.* quam ipsemet iniquitatis accusare haud potest. Præsertim cum confessio rite in jure facta notorium judicat; *l. generaliter, C. de non num. pec.* in quo etiam regulariter appellatio denegatur; *cap. 3. §. si autem. de Appell. in 6. quo facit. l. un. C. b. t. l. 65. de Re jud.* cum quibus etiam convenit Reformatio Francofurtensis, *parte. 1. tit. 43. §. 5.* Item magister appelleren welcher die Clag und Forderung im Gericht öffentlich gestanden hat. *Besold. tr. de Appell. c. 6. numer. 1. Hunn. Encyclop. univers. jur. p. 2. t. 21. c. 9. num. 20. Bach. ad Treutl. vol. 2. d. 33. th. 3. lit. 1.* ubi hoc limitat, si confessus justam erroris causam allegaret. *Arum. disp. ult. th. 17.* quod etiam admittendum videtur, si in æstimatione, vel executione modus excedatur. *arg. c. 43. x. de Appell.*

XXXIX.

Hodie, si Reus citatus, statim ante litem contestatam coram Magistratu debitum certum pure & simpliciter fatetur, Magistratus, omiſſa illa confessoria actione, nobili Judicis officio, executive contra illum confessum procedit, *Hilliger in Donell. Enucl. l. 17. c. 3. lit. L. C. I. A. de Re jud. th. 89. Gail. 1. obs. 113. num. 9. vide Reformat. Francofurt. part. 1. tit. 29. §. 1.* Cæterum si Reus non pure, sed addita & opposita solutionis, compensationis, remissionis, &c. exceptione Actoris intentionem fateatur; Actorque allegatam exceptionem in jure agnoscat & confiteatur, à Magistratu actio denegatur; aut si postea de confessione dubitetur, exceptio ad exemplum rei judicatæ vel juramenti conceditur. *arg. l. 9. pr. ff. de jurejur. juncta l. 56. ff. de Re jud.*

XL.

Succedit Confessio in **Judicio**, h. e. apud Judicem pedaneum facta. Supra enim dictum est, olim non ipsos Magistratus judicasse, sed ad hoc alios dedisse; qui pedanei vocabantur; & quæ coram illis fiebant, in **Judicio** fieri, dicebantur. Unde etiam confessio coram pedaneo Judice facta, **Judicialis**, vel in **judicio** facta appellabatur. Ut autem hæc tanquam judicialis valeat & subsistat, I. requiritur, ut fiat **coram** **judice** **competente**; *arg. l. 1. C. 1. r.*

1. *§ t. 1. C. si à non compet. jud. c. 4. x. de judic. Hunn. Encyclop. lur. univers. p. 2. t. 16. c. 2. num. 17. seqq.* ubi docet, non sufficere ut coràm actuario fiat. II. Adversario præsente, *arg. l. 6. §. 3. b. t.* ita tamen, ut etiàm illud, quod in scriptis judici offertur, & adversario communicatur, in judicio propositum videatur, & confessio in illo facta, pro judiciali habeatur. *Zaf. ad l. 6. §. 3. b. t. n. 1.* III. Requiritur Dd. ut hæc confessio fiat, post litis contestationem; quæ est principium & initium Judicii proprie ita dicti *l. 15. ff. rem ratam hab. Rutig. Ruland. tr. de commiss. p. 4. l. 3. c. 10. num. 22. Hunn. d. l. p. 2. t. 16. c. 2. num. 25. Zaf. d. l. in fine num. 1.* Illud nihil refert; sive in ordinario, sive in summano Judicio confessus quis sit. *Bened. Capra de Notorio. membr. 1. num. 28. & seqq. Hunn. d. t. 16. c. 3. num. 7.* Confessio coram arbitro compromissario facta, licet proprie loquendo judicialis non sit: quia tamen compromissa ad similitudinem judiciorum sunt redacta, *l. 1. ff. de arbitr. proinde hæc quoque confessio judiciali comparatur, & ad judicialem à Dd. refertur. Bart. in l. un. C. b. n. ult. Marant. in specul. p. 5. c. de confess. num. 31. de qua sententia in foro non discedendum esse, arbitratut Vmm. disp. de Process. 13. th. 9. num. 37. in fine.* Denique etiàm ad judicialem referunt Dd. confessionem in precibus Principi oblatis factam; *Iason. in l. cum te. num. 2. C. de Transact. de qua tamen vide Gæhaus. in arbor. judic. c. 6. p. 1. §. 113.*

XLI.

Hæc confessio Judicialis tantæ virtutis & efficacæ non est, ac præcedens in jure facta; quippe quæ non habet vim rei judicatæ; nec in judicio confessus pro judicato habetur; sed ipse condemnandus est à judice; qui ex formula condemnare, vel absolvere necesse habet. *l. 74. pr. ff. de jud.* Plene tamen probat contra Confitentem, ejusque heredes; ita ut hæc probatio plenissima, & omnium probationum nobilissima ac regina dicatur, *Reinking. de R. S. & E. l. 1. cl. 2. c. 2. num. 36. Wesenb. conf. 4. num. 14. Gail. 2. obs. 106. Myns. Resp. 1. num. 6. Vmm. d. l. th. 11. num. 52. & Reformat. Francof. part. 1. t. 19. §. 1. ibi: Die stärkste Beweishumb/Würtenb. Landr. part. 1. tit. 33. pr. ibi: Die beste und stärkste Beweissung ic.*

weisung/c. Utpote quæ infringit omne aliud probationis genus, etiam per testes, vel instrumenta factum: ipsa vero nullis contrariis infringitur probationibus; *Surd. decis. 10. num. 12. Tib. Decian. vol. 4. Resp. 40. numer. 44. Hunn. d. l. p. 2. t. 16. c. 3. num. 8. & 9.* adeo, ut etiam præsumptionem juris & de jure, vincat, *gloss. in Auth. sed jam C. de don. ant. nupt. ibiq. Dd. Hunn. d. c. 3. num. 10.* quæ tamen alias in contrarium probationem non admittit. *c. 30. X. de spons.* Imò licet omnibus probationibus renunciatum, vel in causa conclusum sit, tamen huic probationi locum esse, docent *Dd. in l. 39. C. de Appell.* quod alii extendunt ad causam jurejurando definitam; *Omphal. de Vsurp. Leg. l. 5. c. 10. fol. 159. confer. Bald. in rubr. C. de probat. Mascard. d. l. concl. 244.* nec non ad ipsam rem judicatam, quam ob talem confessionem retractari posse, tradit, *Sichard. ad l. 5. in f. C. de Transact. Schickard. in Log. jur. loc. 1. c. 1. p. 97. Schrad. de Feud. p. 9. sect. 13. n. 64. & post alios à se allegatos, Hunn. d. c. 3. num. 11.* Denique etiam addunt, quod hæc confessio in una instantia facta; etiam præjudicet in altera; *Anton. Faber. in Cod. lib. 4. t. 14. def. 17. n. 1. & in uno judicio facta, noceat quoq; in alio; licet primum fuerit summarium, posterius vero plenarium. Guido Papa decis. 254. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 5. c. 869. num. 7. Surd. decis. 179. num. 12. Hunn. d. t. 16. c. 4.* Nec impeditur hic, judicialis confessionis effectus, per processus nullitatem; quam ipsa sanat, & defectum processus supplet; modo non ex judicis incompetencia descendat. *Sichard. ad l. cum te. num. 8. C. de transact. Rutig. Ruland. p. 4. l. 8. c. 10. num. 20. Hunn. d. t. 16. cap. 3. num. 2. & seqq.* Error tamen, Minoris ætas, & alia superius recensita, huic probationi haud raro sunt impedimento.

XLII.

Postquam vero Magistratus ipsi iterum judicare cœperunt, differentia inter Magistratum ac judicem pedaneum; inter jus & judicium, & inter confessionem in jure & in judicio factam, ab usu recessit; Ita tamen, ut, si Reus ante litem contestatam fuerit confessus, judex statim ad executionem procedere possit, & terminum ad solvendum assignare; si confessio vero litis contestationem sequatur, sententia condemnatoria opus sit. *Bach. ad Wesenb. h. t. lit. g. Hahn. ad d. t. num. 8. p. 541.* Quamvis Wesenb. d. l. existimet, con-

D

fessionem

feffionem hodie indistincte, tantum vim probationis habere. *vid. Hahn d. l. Jure Francofurtensi, confessioni coram tribunali factæ generaliter effectus rei judicatæ attribuitur, hisce verbis: Die Bekantnuß so ein Parthey selber vor sitzendem Gerichte / mündlich oder schriftlich thut / ic sondern wird es eben darfür gehalten / als were es mit Brichheit vnd Rechte / albereit erkennet vnd geurtheilet. Idem traditur, in Jure Provinciali Württembergico. p. 1. t. 33. pr.*

XLIII.

Extrajudicialis nunc sequitur, quæ fit extra jus & iudicium; & neque testes, neque scripturam, nec adversarii præsentiam, multoque minus ejus acceptationem necessario requiri, uti ex sequentibus patebit. Fit autem vel literis, vel verbis, vel nutu. Primum agemus de literali confessione; cujus effectum exprimit trita illa regula: scriptura etiam privata, plene probat contra scribentem, *Auth. si quis, §. l. 11. C. qui pot. in pign. l. 6. l. 7. C. de prob. junct. l. 57. pr. de adm. tut. ejusque heredes; licet testes accesserint, vel subscripserint nulli; arg. l. 26. §. f. depos. l. 13. C. de non num. pec. d. l. 7. l. 24. C. de probat. d. l. 11. l. 40. pr. de pact. add. l. 24. C. de Transact. modo scriptura legitime fuerit recognita; fac. l. 21. C. ad L. corn. de Fals. Fachin. 11. contr. 29. 30. 31. 32. & seqq. quod nimirum à confitente fuerit scripta, vel subscripta. Subscribens enim præsumitur fateri omnia, quæ in scriptis continentur: l. 47. §. 1. de pact. l. 126. §. 2. V. O. l. 26. §. 1. de pign. l. 8. §. 15. quib. mod. pign. solv. l. 6. §. 1. de edend. l. 1. §. 1. de consti. Princ. l. 50. de Acqu. hered. Auth. Quod sine. C. de Testam. junct. Auth. si modo. C. Fam. ercisc. cap. 6. de Rebus Eccles. non alien. Mascard. concl. 1395. & 1348. Carpz. I. F. p. 1. const. 17. d. 16. & p. 3. const. 3. d. 1. sive subscriptio sit generalis, sive specialis. Bald. in d. Auth. si quis, & Dd. ad l. 126. V. O.*

XLIV.

Hæc autem ut procedant, præterea in confessionibus Obligatoriiis, quibus sc. quis se alteri obligatum fatetur, necessarium est, ut causa debendi simul exprimatur. l. 26. §. 1. l. 27. depos. l. 25. §. f. de prob. l. 13. C. de non n. pec. c. 14. x. de Fide instr. Carpz. c. 17. def. 39. deficiente enim debiti fundamento, ipsius confessionis deficit fundamentum. Sicuti enim debitum fundatur in causa; l. 49. in fin. ff. de pecul.

de pecul. l. 5. in f. C. de non num. pec. ita confessio fundatur in debito; utpote cujus finis est, non ut constituat debitum, sed ut constitutum b. f. demonstret & agnoscat. Causæ itaque omissio Confessionem vitiat & enervat. *Gratian. disc. forens. c. 480. num. 4.* Unde etiam Jure Francofurtensi Actuarius nullas confessiones actis publicis inserere, vel inscribere potest, nisi causa debiti fuerit expressa. *Reform. Francofurt. p. 1. t. 30. §. 3. ibi: Es werde dann die Ursach der Schuld/ und woher die Reiche/ ihme außdrücklich angezeigt.* Non autem quælibet sufficit causa, sed, ut idonea in confessione exprimat, requiritur. Qua ratione nullæ sunt vires confessionis, si in illa turpis contineatur, vel inepta addita sit causa: v. c. si quis fateatur, se Titio centum debere ex furto; quod ipsi tanquam socii commisisissent; vel si filiusfam. fateatur debitum ex pecunia mutua. *l. pen. ff. l. 1. l. 5. C. de cond. ob turp. caus.* Denique etiam non satis est generalem exprimere causam; sed specialem addi oportet: v. g. si quis in scriptura fateatur: se Titio ex contractu in centum esse obligatum; confessio hæc debitum non probat. Diversitas enim contractuum facit, ut tantum obscure constet de causa; quod non sufficit. *Scacc. 2. de jud. 11. n. 273. arg. l. 25. §. f. de prob. cap. 14. de fid. instr.* Valet tamen confessio, si quis ex reliquis, vel rationum residuo, sive ut mercatores loquuntur, per resto & saldo rationum se debere confiteatur. *l. 47. §. 1. de pact. l. 9. §. 6. de pecul. l. 26. §. 2. depositi.* Item, si fateatur quis, se Titio centum debere florenos, quos ipse acceperit; hisce enim verbis causa mutui expressa videtur. *Carpz. 1. F. p. 1. c. 17. d. 39. n. 8. arg. l. 9. §. 4. de R. C. l. 31. vers. nam si quis. ff. Locati. Sixtin. conf. Marp. vol. 1. conf. 11. num. 38.* Præterea etiam geminatam confessionem, diversis temporibus, & in diversis scripturis factam, causæ defectum supplere, post alios tradit. *Vultej. vol. 1. conf. Marp. 19. n. 23. arg. l. 26. de prob. l. 22. C. ad Sctum Vellej. N. 61. cap. 1. §. 2.* Geminata enim confessio, vim judicialis habere dicitur. Judicialis vero probat, etiamsi nulla exprimat causa. *Hunn. Encyclop. p. 2. t. 16. cap. 2. 7. & 8. Carpzov. 1. F. part. 1. c. 17. d. 40.* In liberatoria confessione, qua quis debitorem suum ab obligatione liberatum esse fateatur, nullam expressam Dd. requirunt liberationis causam. *Myns. 4. Observ. 51. Sichard. ad l. 13. C. de non num. pec.*

XLV.

Ordo nos deducit ad extrajudicialem confessionem verbalem; quæ fit verbis ore nuncupatis, & quidem vel præsentem & acceptante adversario; & habet vim plenæ probationis: cum in promissionem cadat. *l. 26. deposit. l. 25. de probat. cap. 10. de probat. Hunn. dl. tit. 16. cap. 5. num. 24. & seqq. Dn. B. Carpz. I. F. p. 1. cap. 16. d. 21. num. 5. & seqq.* vel eo absente; & hæc ex communi Dd. sententia tantum femiplene probat; ita ut adversario juramentum suppletorium deferri possit. *Bart. & Iason. in l. 31. de jurejur. Fab. in Cod. l. 4. t. 14. d. 25. Perez. C. h. t. n. 17. Zoësius d. l. n. 15. 16. & ipse Dn. Carpz. d. l. def. 21. Hunn. d. l. cap. 5. n. 1. & seqq.* Alii vero ab hac sententia recedunt, & hanc quoque confessionem, deliberato animo factam, & à duobus integræ fidei testibus probatam, plenam fidem facere statuunt: idque per *l. 13. C. de non num. pec. l. 26. depos. junct. l. 15. C. de fid. instrum. Nov 90. cap. 2. Donell. ad d. l. 13. Hahn ad Wesenb. h. t. p. 542. Ludw. ibid. num. 10.* quibus adstipulatur *Reform. Francofurt. p. 1. t. 30. §. 1 ibi: Nicht allein aber seynd die Gerichtliche Bekantnußsen / sondern auch die so außershalb Rechts / als von Notarien vnd Zeugen / oder sonst ehrbaren Leuten / mit erzehlung vnd vermeldung deren Ursachen / weß halben / vnd warumb die geschehen / (sonderlich aber wann auch die Widerpart zugegen ist / vnd solche Bekantnuß annimbt) kräftig vnd gnugsam zu einer rechtmässigen Beweisung / wann sie nur beygebracht mögen werden. & §. seq. 6.* Idem legitur in *jure provinciali Würtemberg p. 1. t. 33 §. es sollen auch. Quod maxime procedit, si confessio geminata vel jurata sit. vid. Hunn d. cap. 5. n. 4. & seqq. Carpz. I. F. p. 1. c. 16. d. 21.* ita tamen ut nec hæc reiterata, vel jurata confessio, paratam executionem habeat, neque propter illam mandata sine clausula decerni possint. *Reichs. Deputat. Abschied de Anno 1600. §. wann in einer Verschreibung. & §. seq. Ebener massen sollen die confessiones. vid. Gabr. l. 1. concl. 2. de confess. Sichard. Cod. ad d. l. 13. Gomez. 2. Resol. 11. Vmm. d. l. num. 57.* Testes autem, coram quibus facta est confessio, an ad hoc rogati fuerint, an vero fortuito advenerint, nihil interesse arbitror, per *l. 11. de testib. c. Ad fidem. 4. quæst. 3. Nec Jus Francofurt. & Würtemb. dd. ll. specialem rogationem requirit.*

Tandem

XLVI.

Tandem nutu quoq; extra iudicium confessionem fieri posse, nemo dubitabit. cum hoc quoq; sufficiens sit consensus indicium, *Gæd. ad rubr. V. S. num. 8.* & regulariter in aliis omnibus negotiis, quibus verba in specie non requiruntur vel literæ, sufficiat. *conf. l. 21. ff. de Leg. 3. l. 22. de Fideicom, l. 93. §. 1. de Acqu. hered. l. 65. ad Sc̄tum Treb. Ab Enenckel. de Priv. par. & lib. pr. 19. c. 2. n. 7. & pr. 15. c. 2. numer. 11. l. 1. §. 3. de adsign. lib. ibique Gothofr.* Quapropter si, v. g. coram notario & testibus, vel aliis honestis viris quis interrogatus, *an Titio centum debeat*, nutu responderet & confiteretur; quin hæc confessio cum præcedenti ejusdem sit efficaciam, nullum videtur esse dubium.

XLVII.

Hiscæ exantlatis, accedamus ad Criminalem confessionem; quæ nimirum fit de causa criminali; ex qua agitur ad pœnam corporis afflictivam, vel pecuniariam fisco applicandam: De hac in genere notandum, quod ipsa ad condemnandum non sufficiat, nisi clara, perspicua ac certa sit. Nam dubia, obscura & incerta non afficit confitentem. *l. fin. C. de probat. vid. Guazzin. d. tr. def. 32. c. 1. num. 1. Gæh. arb. jud. crim. cap. 6. p. 2. num. 13.* Deinde debet esse specifica, continens locum, tempus & alias delicti circumstantias, *Guazz. d. num. 3. Gæh. d. l. num. 10.* Nam confessio super delicto principali facta non nocet confitenti super qualitatibus delictum aggravantibus, *Guazz. d. def. cap. 17.* Ex quibus omnibus infertur, confessionem nutu factam ad mortis pœnam dictandam non sufficere. *vid. Carpz. Tr. Cr. p. 3. q. 147. num. 86. Guazzin. d. def. 32. c. 29. Gæhaus. in arb. jud. crim. c. 5. ram. 3. num. 141.*

XLVIII.

De effectu hujus confessionis in genere sciendum, ipsum nunquam habere vim rei judicatæ, sed tantum probationis. In criminalibus enim confessus non habetur pro iudicato, sed semper opus est iudicis sententia. *l. 5. ff. de custod. reorum. Zoës. h. t. numer. 19.* Etenim licet quis factum aliquod turpe fateatur: ex hoc ipso tamen non statim constat, quale, quantumque sit illud delictum,

D 3

quamq;

quamque mereatur pœnam. Cum & facti inquisitio sæpe magnam diligentiam, & pœnæ æstimatio multum prudentiæ & æquitatis desideret. Judicem itaque ex variis personarum qualitatibus, & facti circumstantiis, nimirum causa, persona, loco, tempore, qualitate, & eventu, hoc ipsum æstimare, ac perpenso judicio prospicere oportet, ne quid aut durius aut remissius statuatur, quam causa deposcit. *l. 11. l. 16. ff. de pœnis.* Agitur siquidem hic non de glande legenda, sed sæpe de fama & hominis vita, re pretiosissima & irrecuperabili. Unde etiam confessiones in hisce causis criminalibus non semper eandem, quam habent in civilibus, probationis vim obtinent. Ita enim rescribit Divus Severus in *l. 1. §. 17. de q. confessiones Reorum, pro exploratis facinoribus haberi non oportet:* & Ulpianus in *d. l. §. 27. si quis ultro de maleficio fateatur, non semper ei fides habenda est.* Perfectiores, & luce clariores hinc requiruntur probationes, omnique exceptione majores. *l. f. C. de probat.* Ex quo apparet, confessiones in judicio civili factas, in judiciis criminalibus non semper sufficere ad condemnationem inducendam. *vid. Goehaus. arb. jud. crim. c. 6. p. 1. §. 6. num. 17. 18. & seqq. Guazz. d. def. 32. cap. 7. n. 1. 2.*

XLIX.

In his autem causis criminalibus etiam distinguendum est inter Judicalem & Extrajudicalem Reorum confessionem. Judicialis est, quæ fit coram Judice competente, *l. 2. ibi audiarur apud acta. C. de custod. reor. c. 4. x. de jud. vid. Guazz. dl. cap. 26. ubi late agit de confessione criminali coram in competente facta.* Ex quo sua sponte sequitur, confessionem coram Notario, absente Judice factam, non esse judicalem; nisi judex Notario vel Actuario specialiter examen Rei mandaverit; post multos à se allegatos, *Guazz. d. l. c. 27. num. 1.* Unde etiam ratificatio confessionis in tortura factæ, fieri debet coram judice & duobus Scabinis, præsentem & annotante Actuario. *Ord. Crim. Carol. V. art. 56.* An verò in loco judicii ordinario, vel in alio hoc fiat, nihil refert. *d. art. 56. Carpz. Tr. Cr. p. 3. q. 126. num. 29. & seqq.*

L.

Hæc judicialis confessio sponte ac rite facta, etiam in criminalibus plenam facit probationem, & sufficit ad Rei condemnationem; l. 16.

l. 16. ibi: aut sua confessione C. de pœnis. Carpz. Tr. Crim. p. 3. q. 126. num. 1. & 2. Gœhaus. dl. c. 6. p. 2. num. 1. modo in causis capitalibus & ultimi supplicii, aliunde etiam de corpore delicti constet. Ubi enim de hoc non constat, ex sola confessione nemo ad mortem condemnatur. arg. l. 1. §. 24. ad Sctum Silan. post multos, Carpz. dl. p. 1. q. 16. num. 41. Nonnunquam enim homines metu aut qua alia de causa perire volentes, & ad mortem properantes, falsa confitentur crimina; proinde ipsis non semper fides habenda. l. 1. §. 27. de quest. Cum nemo delictum sua confessione facere possit, ubi non est delictum; neque sese sua sponte ultimo supplicio subjicere. Homo siquidem vitæ suæ non est dominus, sed tantum custos. vid. l. 6. ff. de Appell. Hinc prudentissime rescripsit Divus Servus Imp. Confessiones Reorum pro exploratis facinoribus haberi non oportere, si nulla probatio religionem cognoscentis instruat. d. l. 1. §. 17. de question. Guazz. d. def. 32. c. 2. Licet igitur quis in iudicio constanter fateatur, se homicidium, parricidium, vel furtum commisisse; si tamen de homine occiso, vel re furtiva, & personis, quibus factum sit, adeoque de corpore delicti, non constet, hæc confessio tantum non operatur, ut Reus mortis pœna affici possit. vid. Ord. Crim. art. 161. Carpz. Tr. Crim. p. 2. q. 81. num. 4. & d. q. 16. num. 41. & seqq. Quoad pœnam verò extraordinariam, sufficit iudicialis confessio, licet aliunde de delicto non constet, Fachin. l. 1. contr. c. 28. & 30. Zaf. h. t. num. 2. Carpz. dd. ll. De corpore v. delicti in criminibus & facti permanentis, & transeuntis, quomodo constare debeat, meum non est, hic pluribus explicare. vid. Carpz. dd. ll. & passim. in Tr. Crim.

LI.

De Extrajudiciali confessione communis est Dd. sententia, quod ipsa in criminalibus non plenam mereatur fidem, nec ad condemnationem sufficiat. Clar. q. 55. in pr. Mascard. de probat. concl. 497. num. 1. & seqq. Guazzin. d. def. 32. cap. 33. ubi plures hujus sententiæ tradit ampliationes & limitationes; quas omnes examinare, nec temporis nec instituti mei permittit ratio. Ad torturam tamen sufficit, modo concurrant ea, quæ in art. 32. Ord. Crim. Car. V. requiruntur, & à Carpz. p. 3. tr. crim. quest. 121. num. 44. & seqq. explicantur: vide etiam Guazz. d. l. cap. 34. Gœhaus. arb. jud. crim. t. 6. p. 2. num. 42. & 43.

Ea

LII.

Ea quæ hætenus dicta sunt, pertinent ad confessionem principalem, quæ nimirum facta est de eo negotio vel facto, de quo eo tempore principaliter actum fuit. Incidens vero confessio, nec rei judicatæ, nec plenæ probationis vim habet. Verbi gratia: si conditione certi ex mutuo conventus, negaret se ab Actore mutuum pecuniam accepisse, & in ejus confirmationem hanc adderet rationem, quod eo tempore ab alio, Sejo sc. tantam accepisset pecuniæ summam. Ex hac confessione, nec Sejo confessoria datur actio; nec plene ejusdem probatur contractus: quia hæc confessio Incidens est. Reus enim hoc ipsum asseruit, non ut debitum Seji agnoscat, sed ut sese contra præsentem Actorem defendat. Actus autem ultra agentium intentionem non operatur. *arg. l. 19. de Reh. Cred. vid. Gøhaus. arbor. jud. crim. 6. p. 1. n. 124.*

LIII.

Præterea prædicta etiam tantum locum habent in confessione Spontanea; quo circa à nonnullis hujus tituli rubrica in Pand. inscribitur: *de ultrò confessis: Cujac. Comm. b. t. & Zas. eod.* Ast extorta, & quidem vi metuve privato, quamvis in causis civilibus regulariter valida videatur: tamen contra illam datur in integrum restitutio, *arg. t. t. ff. quod. met. caus.* Si verò ipse iudex tormentis legitime extorqueat confessionem, ipsa itidem non ad plenam sufficit probationem; nisi postea legitime fuerit ratificata. *Const. Car. Crim. art. 58. ibique Bull. & Zieritz. Mascard. dl. concl. 353. Mynsing. 3. obs. 80. Zanger. c. 5. num. 3. de Tortur. Bocer. de question. c. 5. Perez. Cod. ad tit. de quest. Petr. Theod. Coll. Crim. disp. 9. th. 9. lit. b. & Dn. Carpz. tr. Crim. p. 3. q. 126. per tot.* Denique etiam prædicta non procedunt in confessionibus, quæ factæ sunt ob spem præmii, impunitatis promissionem, assiduas preces, vel persuasiones dolosas, *l. 5. C. de Apostat. l. 1. §. 3. de serv. corrupt. l. 1. §. 27. C. de Rapt. virg. quippe quæ quandoque plus valent, quam compulsiones. l. 3. §. 5. de lib. hom. exhib. fac. c. 6. de Homicid. l. 1. §. 27. de question. Farin. l. 1. q. 37. t. 5. numer. 96. Clar. l. 5. sent. §. fin. q. 55. Carpz. Tr. Crim. p. 3. q. 149. & 123. Guazzin. d. l. def. 20. c. 24. 25. & def. 32. c. 22.*

Postremo

LIV.

Postremo pertinent supra tradita ad Puram sive Simplicem Confessionem; qua nimirum quis adversarii intentionem simpliciter & sine adjectione fatetur: In qualificata verò non semper procedunt. Dicitur autem qualificata confessio, qua quis adversarii intentionem confitetur, sed addita conditione, modo, vel alia qualitate: v. g. si quis ex stipulatu petat centum; Reus vero respondeat, se centum promississe, sed sub hac conditione: *si navis ex Asia venerit*; vel in diem; vel sub modo, ut sc. stipulator studia absolvere possit; aut solutionem, pactum remissorium, vel simile quid prætendat & confessioni adjiciat. In hac qualificata Confessione distinguendum est, utrum contineat capitula connexa, an vero separata. Connexa dicuntur, quæ vel uno tempore simul, vel successive quidem, sed incontinenti expediuntur, v. c. *promisi, sed sub conditione; sed in diem, sed sub hoc modo, ut ipse mihi insulam ædificet.* Separata sunt, quæ diversis temporibus fiunt, vel quæ in continenti quidem sequuntur, unum tamen ad alterius determinationem non facit; aut quæ quidem se invicem determinant, non tamen in continenti apponuntur. *Franzk lib. 2. Resol. 20. n. 5. & seqq. Menoch. cent. 2. de arb. jud. quest. cas. 95.*

LV.

De confessione qualificata, quæ capitula continet connexa, hæc venit notanda Regula: **Confessio qualificata, continens capita connexa, non est dividenda; sed vel tota acceptanda, vel rejicienda aut repudianda.** Ne scilicet sit in potestate Adversarii eandem rem facere veram & falsam, atque sic diverso jure censerit. *arg. l. 23. de Usucap. l. 16. C. de administr. tut. l. 29. §. 1. de Minor. l. 27. famil. excisc. Barbosa locupl. l. 3. c. 44. axiom. 3. Vult. vol. 1. conf. Marpurg. 15. num. 211. & n. 306 Hartm. Pistor. l. 4. quest. 16. per tot. Franzk. d. Resol. 20. num. 11.* Quæ ipsa Regula procedit, sive qualitas adjiciatur una oratione, v. c. *centum conditionaliter promisi*; sive diversa, v. c. *centum Titio quidem promisi, sed hanc adjeci conditionem: si navis ex Asia venerit.* Nam hæc re ipsa connexa sunt; de quibus idem debet esse judicium. *l. 43. de R. V. c. translatio, de constit. Gædd, vol. 2. conf. Marpurg. 28. n. 65.*

E

FRANZK.

Frantz k. d. Resol. 20. num. 12. Hinc si Aëtor pure intendat Reum sibi centum promississe; hic vero fateatur conditionaliter: v. g. se promississe centum, sed sub hac conditione: *si Consul factus fuerit:* Aëtor vel totam agnoscere debet confessionem, cum sua qualitate, vel totam repudiare; nec illam dividere, & pro parte agnoscere, pro parte vero rejicere potest. Unde ipse Aëtor per hanc confessionem ab onere probationis non liberatur; sed ipse probare tenetur promissionem pure esse factam. *Hartm. Pistor. d. q. 16. Frantz k. d. Resol. 20.*

LVI.

Recipit tamen prædicta Regula limitationem in iis casibus, quibus ratione qualitatis confessioni adjectæ, juris præsumptio pugnat contra confitentem; *Gail. l. 1. de P. P. c. 17. n. 3.* v. g. si Reus fateatur, se Aëtorem spurium, furem, vel nebulonem appellasse, sed sine injuriandi animo. Hæc confessio licet sit qualificata, & contineat capita connexa: quia tamen hæc verba sua natura sunt injuriosa; & ex illis etiam dolus & animus injuriandi præsumitur; *l. 5. C. de injur.* atque sic contra illam confessionis qualitatem specialiter pugnat juris præsumptio; eapropter confessio, quoad primam tantum partem admittitur; ejusdem verò qualitas tamdiu rejicitur, donec confessus illam legitime probet, ac contraria probatione istam præsumptionem excludat. *d. l. 5. C. de injuriis. Gail. 2. obs. 106. num. 7.* Item si accusatus se homicidium, sed sine dolo & occidendi animo, commisisse fateatur: homicidii confessio recipitur, & per illam homicidium probatur; sed qualitas, donec ab allegante probetur, rejicitur: quia contra hanc quoque qualitatem juris præsumptio pugnat. Hominem enim privata autoritate occidere, est de genere prohibitorum; pro inde ex ipso facto lex de occisore male præsumit; & hæc confessionis qualitas juris præsumptioni contraria detrahitur, ac pro non adjecta habetur; donec accusatus aliunde illam doceat. *l. 1. C. ad L. Corn. de Sicar. arg. l. 5. C. de injur. vid. Carpz. tr. Crim. part. quest. 33. num. 6. & p. 3. q. 22. n. 7. & seqq. Frantz k. l. 2. Resol. 18. n. 35. & seqq. ut & Resol. 20. n. 19. & seqq. Gail. d. l. 1. P. P. c. 17.*

LVII.

Cæterum si confessio qualificata contineat separata capita: v. g. si quis obligationem agnoscat, sed solutionem, acceptilationem, vel

vel pactum remisorium secutum esse prætendat; hæc diversa quo minus separari possint, nihil obstat. *arg. l. 29. §. 1. ff. de Minor. Bachov ad Treutl. v. 2. d. 26. th. 18. lit. d. p. m. 785.* Hinc si directa depositi actione conventus respondeat: *depositum accepi; sed illud restitui;* vel *depositum quod accepi restitui;* hoc ipso intentio actoris plene probatur, ipseque ab ulteriori depositi probatione liberatur. Reus vero separatam qualitatem confessioni adjectam docere tenetur; quam si non probat, condemnatur. *l. 9. vers. si vero. C. de except. Frantz. d. l. 2. Resol. 18. n. 4. & seqq. Res. 20. n. 27. 28. Gædd. vol. 2. Conf. Marpurg 28. num. 77. Felin. in cap. Auditis. x. de præscript. Hahn ad Parat. Wes. h. t. pag. 583.* Plura & diversa de hac qualificata confessione vide ap. *Guazzin. d. def. 32. cap. 35. per tot.*

LVIII.

Venio nunc ad quasi confessionem; quæ sc. ex certo facto elicitur, & à lege præsumitur; cujus in jure varia, diversæ tamen naturæ & qualitatis occurrunt exempla; quorum ultimum haud est Confessio ex transactione de privatis famosis delictis, privata auctoritate inita. Cum enim nemo suum jactare præsumatur; *l. 25. ff. de probat.* propterea eo ipso, quod quis adversario suo pro remittenda injuriarum, furti, vel vi bonorum raptorum actione aliquid solvit, vel promittit, ipsam injuriam, furtum, vel rapinam confiteri videtur, & æque ac condemnatus infamia notatur. *l. 4. §. fin l. 5. ff. de his qui not. infam.* quod secus est in contractibus. Licet enim etiam in quibusdam contractibus, puta societatis, mandati, depositi, & tutelæ, condemnatos sequatur infamia; de iisdem tamen salva existimatione transigi potest. *l. 7. de his qui not. infam.* Etenim in hisce contractibus condemnati infamia non notantur, nisi in specie propter dolum damnati fuerint, *arg. l. 6. §. fin. ff. de his qui not. infam. juncta l. 4. §. 2. de suspect. tut.* At qui de his causis transigit, quamvis obligationem, non tamen dolum fateri videtur. Aliud exemplum extat in *l. 28. §. 1. de bon. libert. Cujac. Par. C. h. t. & in cap. 4. x. de præsumpt.* quod explicat. *Canis. ad d. c. 4.* Item si quis in judiciis adversarii allegationibus non contra dicat, illas fateri censetur. *l. 11. §. 4. de Interrog. Barbosa. locupl. l. 18. c. 1. axiom. 7. vers. sublimita in judicial. Wesenb. Parat. h. t. num. 5. in fin.* Atque ita in Electorali appellationum Senatu judicatum esse refert & defendit. *Carpz. l. 6. Resp. 101. num. 3. & seqq.*

quod maxime procedit, si iustus ad positiones non respondeat. *6. 2. de confess. in 6. p. 3. Ord. cam. t. 15. § 43. Gail. 1. obs 8. vid. Rosbach. tit. 51. Vmm. d. disp. 13. th. 5. n. 23.* Idque in civilibus, secus est in criminalibus. *Carpz. tr. crim. p. 3. q. 120. n. 81. seqq. Gail. 1. obs. 15. n. 1. Faghin. l. 9. contr. 39. 40. 41.*

LIX.

Excipiens an Actoris intentionem fateri videatur, quæritur? De exceptionibus, quæ saltem processum respiciunt, vel in nuda negatione consistunt, res caret controversia, nec ad has exceptiones pertinet hæc quæstio. *vid. Frantz k. l. 2. Res. 18. n. 2. § 7.* In reliquis, quæ merita causæ concernunt, videndum an simpliciter oppositæ sint; an vero Reus prius intentionem Actoris affirmaverit, vel negaverit? Priori in casu, v. c. si ex mutuo, vel stipulatione conventus, respondeat: solvi, &c. non videtur fateri actoris intentionem. *l. 9. ff. § l. 9. C. de Except. c. 63. de R. I in 6. c. 6. x. de Except.* Nam qui ponit solutionem non semper præsupponit debitum, cum sæpe etiam indebitum solvatur. Et excipiens hoc intendit, ut actorem excludat: actus autem ultra agentis intentionem operatur nihil. *l. 19. de R. C.* Unde etiam actione familiæ erciscundæ agens, per hoc non fateri videtur, adversarium suum esse coheredem. *l. 37. ff. Fam. ercisc. Cujac. l. 9. obs. 35. Frantz k. lib. 2. Res. 18.* Quod ipsum etiam procedit, si reus conditionaliter intentionem fateatur, hoc modo: si mutuum accepi, si stipulanti promisi, illud solvi. Nam conditio nihil ponit in esse. *l. 8. ff. si quis omis. caus. test. Frantz k. d. Res. n. 39.* Si vero Reus actoris intentionem expresse affirmaverit, & postea demum exceptionem adjecerit, quid dicendum sit, præcedenti th. 55. 56. 57. dictum est. Cæterum si illam expresse negaverit, idem, quod de primo membro, dicendum erit.

LX.

Ad finem properans paucis & quasi per indicem, CONTRARIA attingam: quæ sunt Restitutio in integrum ex causa ætatis, *l. 6. §. 4. h. t.* etiam in criminalibus. *arg. l. 9. §. 2. de Minor. Resold. in delib. l. 4. q. 15. p. 367.* item Metus, error, contrarietas naturæ & juris, dolosa persuasio, non secuta numeratio, tutoris & curatoris absentia, ambiguitas, revocatio in continenti facta. *vid. Guaz. in. d. def. 32. c. 10. c. 11. c. 12. c. 13. Hunn. Encyclop. jur. univers. p. 2. s. 16. c. 7. per tot. Gilhaus. (qui etiam in præcedentibus per Gøhaus. substituendus) arb. jud. civ. c. 6. p. 1. § 122. Hahn. ad Wes. h. t. p. 542. Vmm. disp. 13. th. 10.* Quæ omnia nunc etiam essent tradanda. Verum portus instat, anchoram figamus.

DEO SOLI GLORIA.

94 A 7360

94 A 7360

ULB Halle

3

002 381 974

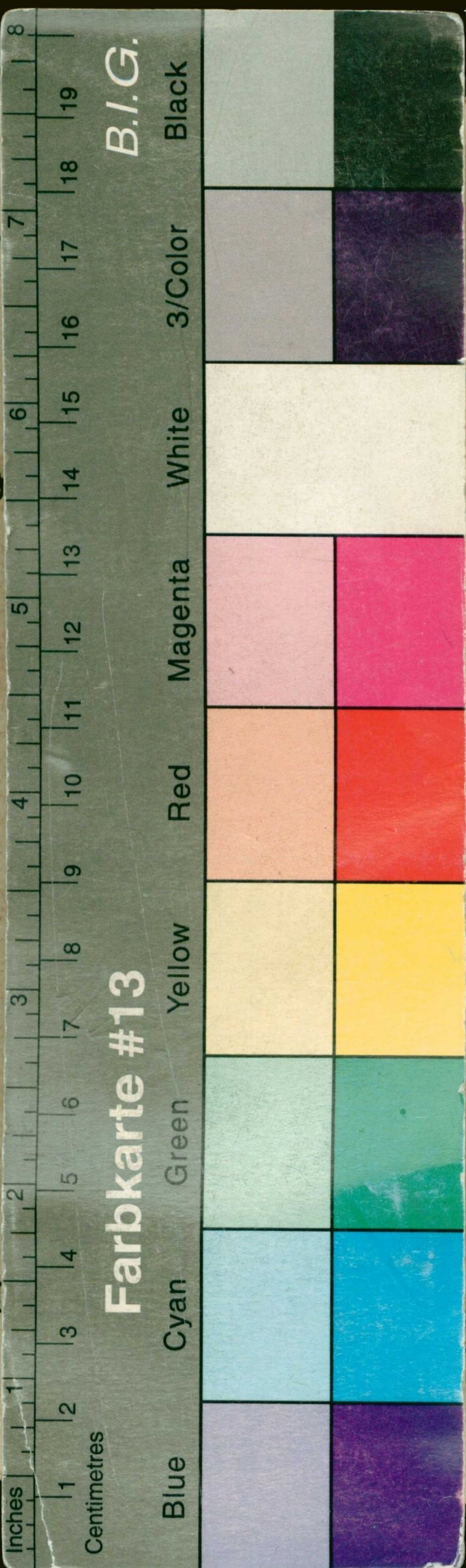
sb.

7360

A **S**piritus sancto et ceperunt loqui
humana dicit suo illud. Eua

ONE;

O. MAX;

torum Ordinis

SITATE,

Lauterbach/
Rectore

vilegiis

Rupferschmid/

RI CELLI,